

ప్రేమకు అర్థం

విశాలాక్షి ఆరోజే టైపిస్టుగా ఉద్యోగంలో చేరి జాయినింగ్ రిపోర్టిచ్చింది. పోలియోతో చిన్నప్పుడే ఓ కాలు చిన్నదైపోవడం వల్ల వికలాంగుల కోటలో ఆమెకు ఉద్యోగం వచ్చింది. ఆమె కాలీడ్చుకుంటూ ఆఫీసులో కొస్తుంటే స్టాఫ్ లో కొందరు ఒకళ్ళనొకళ్ళు గిల్లుకుంటూ ఆమె కాలుకేసి సైగచేసి ఎగతాళిగా నవ్వుకున్నారు. అలా నవ్వుకున్నవాళ్ళే ఆమె చుట్టూ చేరి ఆమె వట్ల తమకెంతో సానుభూతి వున్నట్లు ప్రకటించుకున్నారు. వాళ్ళ నూటలన్నింటికీ ఆమె చిరునవ్వే నమాధానమైంది.

జాయినింగ్ రిపోర్టిచ్చిన కొద్ది సేవటికే ఆమెకు ఆఫీసరు గదిలోంచి పిలుపొచ్చింది.

"ఇదే మీకు మొదటి పోస్టింగ్ అనుకుంటాను?" అన్నాడు ఆఫీసర్ జయానంద్.

"యస్సర్," అంది విశాలాక్షి.

"ఒక విషయం చెప్పండి. చిన్నప్పట్నుంచి మీకు పోలియో కదా! ఆ లోపం మిమ్మల్ని ఎప్పుడైనా కుంగదీసిందా?"

"నో సర్. కుంగదీసివుంటే నేనీ వుద్యోగంలో చేరగలిగేదాన్నే కాదు. ఈ లోపం నాలో పట్టుదల పెంచింది"

జయానంద్ పెదవుల మీద చిరునవ్వు మెదిలింది.

"మీ నుంచి నేనాశించిన నమాధానం అదే. అదే పట్టుదలతో మీరీ ఆఫీసులో వని చేస్తారనుకుంటాను," అన్నాడు.

"తప్పకుండా సర్."

"ఒక్క విషయంలో మాత్రం మిమ్మల్ని ముందుగా హెచ్చరించదల్చుకున్నాను. నా అనుభవంలో కాళ్ళూ చేతులూ సక్రమంగా వున్నవాళ్ళకంటే వికలాంగులే బాగా పనిచేయడం చూశాను. అంతా సక్రమంగా వున్నవాళ్ళలోనే బద్ధకస్తులెక్కువ. ఈ కాళ్ళూ చేతులూ మనకున్నవి వని చేయడం కోసమేనన్న యదార్థం చాలా మంది

గుర్తించరు. ఏ వనీ చేయకుండా కులాసాగా కాలం గడపాలని చూస్తారు. అలాంటివాళ్ళు అటు సమాజానికి ఇటు తమకూ పనికి రాకుండా పోతారు. దేశానికి కూడా గుదిబండల్లా తయారవుతారు. నిజానికి చేతులూ కాళ్ళూ సక్రమంగా వుండి కూడా వాటి చేత వని చేయించని వాళ్ళే అసలైన వికలాంగులు. ఎందుకు చెబుతున్నానంటే ఏ వనీ చేయక పోయినా తిని కూర్చోలేక ఎదుటి వాళ్ళ అంగ వైకల్యాన్ని ఎద్దేవా చేసేవాళ్ళు చాలామందే వుంటారు. అలాంటి అజ్ఞానులు ఈ ఆఫీసులో

"దబ్బగ్రేట్! అయితే మీరు చాలా ధైర్యం గలన వారన్నమాట! అన్నట్టు, మా స్టాఫ్ లో మీ అంగవైకల్యాన్ని సరైన సానుభూతితో అర్థం చేసుకోగల మనిషి ఒకతను వున్నాడు. అతని పేరు దినకర్. అతనూ మీలా వికలాంగుడే. యాక్సిడెంటులో రెండు కాళ్ళు పోగొట్టుకున్నాడు. ఈ రోజుకు మీరు చేయాల్సిన పని అతనే అప్పజెపుతాడు. ఏమైనా తెలియకపోతే సెక్షన్ నూవర్సెంటుని కూడా మీరు అడగవచ్చు. ఓకే? విష్ యూ గుడ్ లక్ ఇన్ డి ఆఫీస్."

విశాలాక్షి అక్కడ్నుంచి నేరుగా సెక్షన్ కెళ్ళి దినకర్ ని వరిచయం చేసుకుంది.

"హలో, హా డూ యూ డూ! వెల్ కం టు ది ఆఫీస్. మీకు వని అప్పజెప్పమని బాస్ ఆర్డరు వేశారు. ఈ పేవర్లు వెంటనే టైప్ చేయాలి. ఈ ఆఫీసులో టైపింగ్ వర్కు చాలానే వుంటుంది నుమండీ! మీరు నన్ను చూసి

లవ్ లెటర్స్

కూడా మీకు ఎదురు కావచ్చు. వాళ్ళనే మాటల్ని మీరు వట్టించుకోకుండా మీ వని మీరు చేసుకుపోవలసి వుంటుంది," చెప్పాడతను.

విశాలాక్షి నవ్వింది.

"ఆ విషయంలో నాకెలాంటి చింతలేదు సర్. నిజానికి అలాంటివాళ్ళే ఈ లోకంలో చాలా మంది వున్నారు. మీరన్నట్టు ఏ వనీ చేయక పోయినా అన్ని అవయవాలూ సక్రమంగా వున్నందుకు తాము ఉన్నతులని భావించుకునే అప్రయోజకులు మాలాంటి వికలాంగుల్ని ఎగతాళి చేయవచ్చు. అలాంటి వాళ్ళని సీరియస్ గా నేనెప్పుడూ తీసుకోను," అంది.

వినుకోగూడదు," అన్నాడతను నవ్వుతూ.

"భలేవారే! మీరే చూస్తారుగా," అంటూ అతనిచ్చిన కాగితాలు తీసుకెళ్ళి చక చకా టైపు చేసుకొచ్చిందామె.

"అరే! చాలా త్వరగా టైప్ చేశారే! తప్పిల్లుగానీ వుండవు గదా?" అంటూ ఆమె టైప్ చేసిన కాగితాలన్నీ జాగ్రత్తగా చూశాడు దినకర్. "వెరిగుడే! మీరు చాలా బాగా టైప్ చేస్తారు. తప్పిల్లేళ్ళు నరికడా నేను మర్చిపోయిన చోట్ల కూడా కామాలూ ఫుల్ స్టాపులూ నవ్వంగా వున్నాయి. మీలాంటి టైపిస్టే ఈ ఆఫీసుకి అవసరం," అన్నాడు.

విశాలాక్షికి మనసులోనే చిన్న గర్వం లాంటిది కలిగింది. అదే నమయంలో అతనివట్ల అభిమానం కూడా ఏర్పడింది. దానికి రెండు కారణాలు. ఒకటి- అతనూ తనలాగే వికలాంగుడు. రెండు- చాలా మందికి ఎదుటివాళ్ళని న్యాయంగా మెచ్చుకోవడాని కైనా మనస్కరించదు. ఏదో ఒక తప్పు చూపిం

దాదా హయాత్

చడానికి రంధ్రాన్వేషణ సాగిస్తూ వుంటారు. అలాంటిది ఇతను ఎదుటి మనిషిని హృదయపూర్వకంగా మెచ్చుకోగలిగాడంటే సంస్కారవంతుడే.

ఆ రోజు నుంచే దినకర్ కి విశాలాక్షికి స్నేహం ఏర్పడిపోయింది. ఆమె రోజూ ఇంటి దగ్గర్నుంచి బస్సులో వస్తుంది. అతను తనలాంటి వికలాంగుల కోసం ప్రత్యేకంగా అన్ని కంట్లోళ్ళూ చేతుల దగ్గరే ఏర్పాటు చేసిన మూడు చక్రాల మోటార్ సైకిల్ మీద వస్తాడు. ఒక్కోసారి ఎప్పుడైనా ఆమె నడుస్తూ ఎదురైతే వక్కట్రాలీలో కూర్చోబెట్టుకుని లిఫ్టిస్తాడు.

క్రమంగా ఒకరి కుటుంబ విషయాలు మరొకరికి చెప్పుకునేంతవరకూ ఎదిగింది వాళ్ళ స్నేహం.

విశాలాక్షి తండ్రి స్కూల్ టీచరుగా పనిచేసి రిటైరయ్యాడు. తల్లి లేదు. ఒక చెల్లెలు మాత్రమే వుంది. అన్నదమ్ములెవరూ లేరు.

విశాలాక్షికి చిన్నప్పుడే పోలియో సోకడం ఆమెకే కాదు, ఆమె చెల్లెలికి కూడా శాపంగా పరిణమించింది. విశాలాక్షిని పెళ్ళి చేసుకోవడానికి ఎవరూ రాకపోగా ఆమె చెల్లెల్ని పెళ్ళి చేసుకోవడానికి కూడా ఎవరూ ముందుకు రాలేదు.

"మా నాన్నగారి దగ్గర కట్టుమిచ్చి మా పెళ్ళిళ్ళు చేయగలిగినంత డబ్బు ఎప్పుడూ లేదు. దానికి తోడు నాకీ పోలియో ఒకటి. ఒకవేళ నాన్నగారి దగ్గర డబ్బుండినా ఆయనిచ్చే కట్నానికి ఆశపడి నన్ను చేసుకునేవాడు జీవితంలో సుఖపెడతాడన్న ఆశ నాకు లేదు. అందుకే పెళ్ళిగురించిన ఆలోచనేనాకెప్పుడూ రాలేదు. నా దృష్టిలో నాకు పెళ్ళి కాకపోవడం అనేది పెద్ద సమస్య కాదు. అయితే మా నాన్న దృష్టిలో అది పెద్ద సమస్య. నాకో మేనత్త కొడుకున్నాడు. చెల్లెలి కొడుకు కాబట్టి నన్ను చేసుకుంటాడని మానాన్న ఆశపడ్డాడు," చెప్పిందామె.

"కానీ, మీ మేనత్త కొడుక్కి వికలాంగురాల్ని చేసుకోవడం ఇష్టం లేదు. అంతేగా?" అన్నాడు దినకర్.

"అతనికేమిటి, అసలు మా మేనత్తకే ఇష్టంలేదు. ఎంత అన్న కూతురైతే మాత్రం చూస్తూ చూస్తూ పోలియో వున్నదాన్ని కొడుక్కి చేసుకుంటుందా? అయితే ఇందులో చిన్న తమాషా కూడా వుంది. మా నాన్న నా పెళ్ళి చేయలేకపోతున్నట్టే మా మేనత్త తన కొడుకు పెళ్ళి కూడా చేయలేకపోతోంది."

"అదేం?"

"మా మేనత్త కొడుక్కి బుద్ధితోపాటు మూతి

కూడా వంకరే. తల్లిగారాబంతో ఎందుకూ కొకరగాకుండా తయారయ్యాడు. అలాంటి గ్రహానికి లక్షల కట్నం ఆశిస్తుంది మా మేనత్త. అంతకట్నం అతనికివ్వడానికి ఎవరూ ముందుకు రావడంలేదు. నాకో విషయం ఎప్పటికీ అర్థం కాదు. కట్నం రూపంలో లంచమిచ్చి నాలాంటి కుంటేదానికి పెళ్ళి

చేశారంటే నేనర్థం చేసుకోగలను. కానీ, ఏ లోపమూ లేకుండా బంగారు బొమ్మలా వున్న నా చెల్లెలి పెళ్ళి చేయడానికి కూడా కట్నం ఎందుకివ్వాలి? కుందనపు బొమ్మా కావాలి, కోట్ల డబ్బూ కావాలి. ఒక్కోసారి తుపాకి పట్టుకుని నాకీ మగజాతినంతా కాల్చిపారేయాలన్నంత కసివుడుతుంది."

ఈ కథ కోసం ప్రత్యేకంగా తీయించిన ఫోటో ఇది. ఫోటోగ్రాఫర్: వై.ఎన్.ఎన్. మూర్తి.

"అందులో నేను కూడా వున్నానా అండీ?"
 "అహా! మీరలా ప్రవర్తిస్తే మిమ్మల్ని కూడా మాట్ చేసి పారేస్తాను."

"అంత వని చేయొద్దులెండిగానీ, మీ చెల్లిలి సంగతి చెప్పండి. తను మీలా చదువుకోలేదా?" అడిగాడు దినకర్.

"ఎందుకు చదువుకోలేదు. ప్రస్తుతం బియ్యే ఫైనలియర్ ప్రైవేటుగా కట్టింది. అది కాక టైపింగ్ కూడా పానయ్యింది. అయితే దానికి నాలా వికలాంగుల కోటాలో ఉద్యోగం రాదు. వస్తే మెరిట్ మీద రావాలి. లంచాలివ్వగలిగిన శక్తి మాకు లేదు. చూడాలి ఏం జరుగుతుందో," అంది విశాలాక్షి.

"ఏదైనా ప్రైవేటు కంపెనీలోనైనా జాబ్ దొరకదా?"

"అదే చూడాలి. మీకో విషయం చెప్పనా? నలభై వేలు కట్టుమిస్తే మా చెల్లెల్ని పెళ్ళి చేసుకోవడానికి ఒకరు సిద్ధంగా వున్నారు."

"ఎవరు?"

"అదో పెద్ద కథ! క్లుప్తంగా చెప్పాలంటే ఇంటర్మీడియట్ చదువుతున్న రోజుల్నుంచీ దాన్ని ప్రేమిస్తున్నానంటూ ఓ కుర్రాడు వెంటపడి తిరుగుతున్నాడు. పెళ్ళి చేసుకోవడానికి రెడీగా కూడా వున్నాడు. కట్నం దగ్గరే వచ్చింది చిక్కంతాను."

"అదేమిటి! ప్రేమించినవాడికి కట్నం దేనికి?"

"కట్నం అతనిక్కాదట! అతని తల్లిదండ్రుల కట! ఎవరో తమవాడికి యాభైవేలు కట్నం ఇవ్వడానికి వచ్చారట, తమవాడు మా అమ్మాయిని ఇష్టపడుతున్నాడు కాబట్టి ఓ పదివేలు కన్సెషన్ ఇస్తారట! బావుంది కదూ?"

"అతనేమంటాడు?"

"మా అమ్మాయిని ప్రేమిస్తున్నాడట, తల్లిదండ్రుల్ని మాత్రం కట్నం విషయంలో ఎదిరించలేడట!"

"అంటే, సింపుల్ గా చెప్పాలంటే నలభైవేలు కట్నం రెడీ చేసుకోమని వరోక్షంగా చెప్పాడు. అంతేగా?"

"అక్షరాలా అంతే."

"ఒక విషయం చెప్పండి. మీ చెల్లిలికి ఆ అబ్బాయిని చేసుకోవడం ఇష్టమేనా?"

"పెళ్ళి చేస్తామంటే ఎందుకిష్టం వుండదు? అదేం మనిషి కాదా?"

దినకర్ సాలోచనగా చూశాడు.

"విశాలాక్షిగారూ, ఒక మాట చెబుతాను. మీరేమీ అనుకోరు కదూ?" అన్నాడు సందేహంగా.

"భలేవారే! అంత అనుకోవలసిన మాట మీరేమంటారు?"

కబీర్ బేడి మళ్ళీ పెళ్ళి చేసుకున్నాడు

చిత్ర పరిశ్రమలో ఏటి-వియమాలు, పంఘం కట్టుబాట్లు వుండవు. అక్రమ సంబంధాలు, రెండో-మూడో పెళ్ళిల్లు జరగడం సహజమే. మరీ కబీర్ బేడి క్షూడా అదే దారివ వడిస్తే తప్పేమిటి?

కామమూత్ర కవ్య పూ తండ్రి-వగ్గుంగా పరుగెత్తిన ప్రతిమభర్త-కబీర్ బేడి జవవరి ఏడువ లాటాకే ఎస్. ములగాంకర్ మవమరాలు విక్కి విజయకర్ ను పెళ్ళి చేసుకున్నాడు. గత సంగ:గా వాళ్ళిద్దరి ప్రేమ సాగుతూనే వుంది.

విచిత్రం ఏమిటంటే ఈ పెళ్ళికి కబీర్ బేడి భార్య, కూతుర, కొడుకు, తండ్రితో పాటు సమస్త బంధుమిత్రులు వచ్చారు..

"మీ చెల్లెల్ని పెళ్ళికి కావలసింది నలభైవేలు కదా! ఆ డబ్బునేనిస్తాను."

"మీరా!" అశ్రర్యంగా చూసింది విశాలాక్షి.

"ఏం? నా దగ్గర నలభైవేలున్నాయంటే మీకు నమ్మకం లేదా?"

"జోక్ చేయకండి సార్! మీరు ఫైనాన్స్ బిజినెస్ ఎప్పట్నుంచి మొదలెట్టారు?" అందామె.

"ఫైనాన్స్ బిజినెస్ కాదు, నిజంగా ఇస్తాను."

"కానీ...." మొదటిసారి. అతని మాట సీరియస్ గా తీసుకుంటున్నట్టు కనిపించిందామె.

"నాకు వడ్డీ కూడా అవసరం లేదు. మీరు తీర్చగలిగిన రోజునే తీర్చండి. కానీ, మీ చెల్లిలి పెళ్ళికి కావలసిన డబ్బు నేనిస్తాను," అన్నాడు దినకర్.

"నో నో! మీరిస్తే మాత్రం నేనెలా తీసుకుంటాను?"

"ఎందుకు తీసుకోగూడదు? తొందరపడ క్కర్లేదు. ఆలోచించే చెప్పండి. నా దగ్గర యాభైవేల దాకా డబ్బుంది. ఆ డబ్బు ఎప్పుడు కావాలన్నా, మీరు తీసుకోవచ్చు. ఎవరికి వనికీరాని డబ్బు. మీకు వనికొస్తుందంటే

అంతకన్నా కావస్సిందేముంటుంది? ఎందు కలా సందేహంగా చూస్తున్నారు విశాలాక్షి గారూ? ఆఫ్ థాట్ రెండు కాళ్ళు లేని ఓ గుమస్తా దగ్గర అంత క్యాష్ ఎలా వుందని కదూ మీరు ఆశ్చర్యపోతున్నారు?"

"కాదు కాదు, అది కాదు..."

"మీరడక్కపోయినా నేను చెబుతాను. వది హేనేళ్ళ క్రితం బస్సు యాక్సిడెంట్లో మా నాన్నగారూ, మా అన్నగారూ, వదినగారూ, ఒక అక్కా అంతా పోయారు. నేను మాత్రం కాళ్ళ పోగొట్టుకుని ప్రాణాల్లో బయటపడ్డాను. మా అమ్మ తప్ప నాకెవరూ లేరు. సొంత ఇల్లోకటుంది. అది తప్ప వేరే ఆస్తిపాస్తులు కూడా లేవు. అయితే మా ఇద్దరి ఖర్చూ అతిస్వల్పం. నాకొచ్చే జీతంలో నెలనెలా చాలా డబ్బు మిగుల్తుంది. అదే ఈ యాభైవేలు. వదేళ్ళుగా పేరుకున్న డబ్బు. ఈ డబ్బుతో మా అమ్మ తనకు రాబోయే కోడలికి నగలు చేయిస్తానని కలలు గంటుంది."

"అయితే మీరు..."

అతను విషాదంగా చూశాడు. "నేను పెళ్ళి చేసుకుని ఏ ఆడపిల్ల జీవితాన్ని నాశనం చేయమంటారు? అనలు నన్ను పెళ్ళి చేసుకోవడానికి ఎవరు మందుకొస్తారు? మీ చెల్లెల్ని పెళ్ళి ఈ డబ్బుతో జరిగితే మా అమ్మ ఆశ

ప్రకారం ఒక పెళ్ళికి ఈ డబ్బు ఉపయో గవదుతుంది. ఆ డబ్బుకు సార్థకతా చేకూరుతుంది. కాదనకండి విశాలాక్షిగారూ. ఇది నేను మీకు చేస్తున్న సహాయం కాదు. మీరే నాకు చేస్తున్న సహాయం."

విశాలాక్షి అతని వంక ఒక అద్భుతమైన వ్యక్తిని చూస్తున్నట్టుగా చూసింది.

"దినకర్ గారూ! మీది నిజంగా ఎంత గొప్ప మనసు! మీరిచ్చే ఈ డబ్బు తప్పకుండా తీసుకుంటాను. మీరు చెప్పిన ఆ మాట విని కూడా ఆ డబ్బు తీసుకోకపోతే మిమ్మల్ని అవమానించినట్టే అవతుంది. మీ ఇష్ట ప్రకారమే జరుగుతుంది దినకర్ గారూ! నా చెల్లెల్ని పెళ్ళి ఈ డబ్బుతోనే జరుగుతుంది," అంది.

విశాలాక్షి చెల్లెల్ని పెళ్ళి జరిగి వారం రోజులు గడిచిపోయాయి.

"దినకర్ గారూ, మీకో తమాషా చెప్పనా?" అందామె.

"ఏమిటి?" అడిగాడతను.

"మా చెల్లెల్ని పెళ్ళి జరిగిందా? నాక్కూడా ఓ పెళ్ళి కొడుకు తయారై వచ్చాడు."

"ఎవరు?"

"ఇంకెవరు? మా మేనత్తకొడుకు. తను

కోరినంత కట్నం తన కొడుక్కిరాదని మా మేనత్త గ్రహించేసింది. నాకు ఉద్యోగం వచ్చింది కాబట్టి ఒకేసారి కట్నం డబ్బు రాబట్టడం కంటే నెలనెలా నాకొచ్చే జీతం స్వాహా చేయడం లాభసాటిగా వుంటుందని లెక్క వేసింది. ఇంతలోనే యాభైవేలు ఖర్చుపెట్టి నేను మా చెల్లెలి పెళ్ళి చేసేసరికి ఎక్కడో నేను బోలెడు డబ్బు దాచిపెట్టానని వూహించేసింది. దాంతో తన కొడుకుని ముస్తాబు చేసుకొచ్చి నిన్ను మా ఇంట్లో దిగబడింది. అది చూసి మానాన్న మహా సంబరవడిపోయాడనుకోండి. అయితే నేను మాత్రం వూరుకోలేదు. వచ్చిన దారినే వాళ్ళని బయటికి నడవమన్నాను."

"అలా ఎందుకు చేశారు?"

"ఎందుకేమిటండీ? మా నాన్న తన కాళ్ళా వేళ్ళాపడి బతిమాలినప్పుడు అటకెక్కి కూర్చున్న మనిషి ఈ రోజు డబ్బు కక్కుర్తితో వస్తే తన్ని తగలెయ్యక నెత్తినెక్కించుకోమంటారా?"

"విశాలాక్షిగారూ! మీరు చేసిన పని అంత మంచిది కాదని నాకనిపిస్తోంది."

"అదేమిటి?"

"అలోచించండి. ప్రతి మనిషికి జీవితంలో ఒక తోడు అవసరం."

"అలాగా! అయితే అదే ప్రశ్న మిమ్మల్ని అడుగుతాను. మీకు జీవితంలో అలాంటి తోడు అవసరం లేదా?"

"కానీ, నేను..."

"మీరు మాట్లాడవద్దు. జీవితంలో మనిషికి తోడు తోపాటు ప్రేమ కూడా అవసరం. మీరు వికలాంగులు కాబట్టి మీ భార్య మిమ్మల్ని ప్రేమించడనే భయంతోనే మీరు పెళ్ళి కాదనుకున్నారు. అవునా?"

దినకర్ ఏదో అనబోయాడు.

"ఒక్క నిమిషం. ఇప్పుడే వస్తాను," అంటూ విశాలాక్షి లేచి జయానంద్ గదిలోకి వెళ్ళింది.

"కూర్చోండి," నవ్వుతూ అన్నాడు జయానంద్.

"వరవాలేదు సార్, చెప్పండి."

మీరు కూర్చుంటేగానీ నేను చెప్పలేను, అన్నాడు.

విశాలాక్షి కూర్చుంది.

జయానంద్ ఒకసారి గొంతు నవరించుకున్నాడు.

"విశాలాక్షి గారూ! నేను చెప్పాలనుకున్నది చెప్పడానికి ముందు ఒక చిన్న కథ మీకు చెప్పాలి. నాకు ఒక చెల్లెలుండేది. అది కూడా మీలాగే చిన్నప్పుడు పోలియోతో వికలాం

కూతురి రొమాన్స్ ని తల్లి చూస్తుందా?

అయ్యో జల్మ పెట్టే పున్నపుడు తల్లివి కూడా తనతో పాటు వుండమని అంటుంది. కాని పేహాప్రభ జల్మకి మాత్రం తన కూతురు రొమాంటిస్ట్ లో వట్టిస్తున్నప్పుడు మాత్రం తను అక్కడ్లించి తప్పుకుంటుంది. అయ్యో మాత్రం ఆ స్టీప్ లో వట్టిస్తున్నప్పుడు తల్లి అక్కడ వుండి తన పలవలో ఏమైన లోటు పాటు వుంటే చెప్పమని అంటుంది.

ఎంతైనా తల్లి కదా— కూతురు రొమాన్స్ వేస్తుంటే ఎలా చూడగలదు?

గురాలైంది. అయితే తనకు మీలా ఆత్మస్థైర్యం కానీ, జీవితంతో పోరాడగల శక్తిగానీ వుండేది కాదు. ఆమె వికలాంగురాలనే మిషతో ప్రతి ఒక్కరూ ఆమెను అసహ్యించుకునేవారు. చివరికి ఆ ఒంటరితనం భరించలేక ఒకరోజు ఆత్మహత్య చేసుకుంది," అగాడు. అతని కళ్ళలో ఆనాటి జ్ఞాపకాలకు సంబంధించిన నీలినీడలేవో కదలాడుతున్నాయి.

విశాలాక్షి వింటోంది.

అతను మళ్ళీ చెప్పనారంభించాడు. "నా చెల్లెలు ఆత్మహత్య చేసుకున్న రోజు నుంచీ నేను ఆలోచిస్తున్నాను. మనిషికి జీవితంలో ప్రేమ అనేది చాలా అవసరం. అందులోనూ చిన్న వయసులోనే వికలాంగులైన వారికి అలాంటి ప్రేమ చాలా అవసరం. అది లేకపోతే మనిషి ప్రాణాలు తీసుకోవడానికి కూడా వెనుకాడదు. అందుకే నేనొక నిరయం తీసుకున్నాను. నేను పెళ్ళి చేసుకుంటే ఒక వికలాంగురాలిని పెళ్ళి చేసుకోవాలి. ఆ అవకాశం మీరిస్తారా అనడగడానికి మిమ్మల్ని పిలిచాను," అన్నాడు.

విశాలాక్షి ఉలిక్కుపడి, "సార్!" అంది.

"ఏం విశాలాక్షిగారూ? మిమ్మల్ని నేను పెళ్ళి

చేసుకోవడానికి నేను తగనా? నేను మిమ్మల్ని ప్రేమిస్తున్నాను."

విశాలాక్షి కొద్ది క్షణాలు నిశ్చేష్టురాలైనట్టుగా కూర్చుండిపోయిందల్లా నెమ్మదిగా తల పైకెత్తింది.

ఆమె పెదవుల మీద ఒక శుష్కదరహాసం తాండవమాడుతోంది.

"సార్! మొన్నటి వరకూ మా నాన్న నేను వికలాంగురాలిని కాబట్టి పెళ్ళి చేయలేక నరకయాతన అనుభవించాడు. ఇప్పుడు నేను వద్దనుకున్నా నాకు పెళ్ళి సంబంధాలు వస్తున్నాయి. ఎంత విచిత్రం! ఈ రెండు రోజులుగా ఇది రెండవ సంబంధం,"

జయానంద్ ఏదో అనబోయాడు.

విశాలాక్షి అతన్ని చెప్పనివ్వలేదు.

"మీరన్నది అక్షరాలా నిజం సార్! ఈ లోకంలో అన్ని అవయవాలూ నవ్వంగా వున్న మనిషిని ప్రేమించడానికి మనమలకు తీరిక లేదు. ఇక వికలాంగులకు ప్రేమ ఎక్కడ దొరుకుతుంది? వికలాంగులకు నిజంగా జీవితంలో కావలసింది ప్రేమే సార్! కానీ, అది మీరనుకుంటున్న ప్రేమ కాదు. ఒక మనిషికి మనిషిగా దొరకాల్సిన ప్రేమ. ఒక వికలాంగుడు అలాంటి ప్రేమకోసం ఎంతగా పరితపించి పోతాడో నాకు అనుభవపూర్వకంగా తెలుసు."

ఆమె వాగ్ధాటికి జయానంద్ విస్తుపోయి వింటున్నాడు.

"నిజమే! నాకు ప్రేమ అవసరం వుంది. అలాంటి ప్రేమ నాకందించడానికి ముందు కొస్తున్న మీరు నిజంగా చాలా గొప్పవాళ్ళు! ఆదర్శప్రాయులు! కానీ, మీరందించాలనుకున్న ప్రేమ స్వీకరించడానికి నేను సిద్ధంగా లేను," అందామె.

జయానంద్ అప్రతిభుడై, "ఎంచేత?" అన్నాడు.

"ఎంచేతనంటే దప్పిక గొన్నవాడి దాహం దప్పిగొన్నవాడే అర్థం చేసుకోగలడు. ఒకరి ప్రేమ అవసరం నాకుండవచ్చు. కానీ, నా ప్రేమ అవసరం మరొకరికుంది. ఆ అవసరం వున్న మనిషి మీరు కాదు. ఆ వ్యక్తి బయట వున్నాడు. అతనెవరో ఈ పాటికి మీరరం చేసుకునే వుంటారు. మీ మాట మన్నించలేక పోతున్నందుకు క్షమించండి. నేను ఆ మనిషి కోసమే వెళ్తున్నాను. సెలవు," అంటూ కుర్చీలోంచి లేచి బయటికి నడిచింది.

"విశాలాక్షి, ఒక్క నిమిషం."

ఆమె ఆగి వెనక్కి తిరిగింది.

"ప్రేమకు అర్థం తెలియజేసినందుకు కృతజ్ఞుడిని," అన్నాడతను.